

P.Z. br. 219 / 1

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika Neovisni za Hrvatsku

U Zagrebu, 20. lipnja 2018. godine

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Amandmani na konačni prijedlog Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, drugo čitanje, P.Z. br. 219

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Klub zastupnika „Neovisni za Hrvatsku“ na Konačni prijedlog Zakona o arhivskom gradivu i arhivima podnosi slijedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

U članku 3. naslova „Značenje pojmova“ iza pojma „*stvaratelj gradiva*“ dodaje se pojam „*imatelj gradiva*“ koji glasi:

„*k) Imatelj gradiva je tijelo javne vlasti, pravna i fizička osoba koja je vlasnik ili posjednik gradiva, koja njime upravlja ili ga drži s bilo kojega naslova*“.

Obrazloženje:

Svrha dodavanja ovog pojma je omogućavanje zaštite, obrade i korištenja javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva. U slučaju izostavljanja pojma „imatelj gradiva“ onemogućila bi se dostupnost korištenja javnog dokumentarnog i arhivskog gradiva koje je u posjedu ili vlasništvu tijela javne vlasti koja nisu nužno stvaratelji gradiva.

Postojeći pojmovi k, l, m, n postaju sada pojmovi l, m, n, nj.

Amandman II.

U članku 14. stavku 1. riječi „u roku koji u pravilu nije dulji od 30 godina od njegova nastanka“ zamjenjuju se riječima „u roku od 30 godina od njegova nastanka“.

Amandman III.

U članku 14. stavku 2. riječi „u pravilu u roku koji nije dulji od 10 godina od njegova nastanka, osim ako drugim zakonom, odnosno podzakonskih aktom donesenim na temelju zakona nisu propisani dodatni uvjeti za čuvanje klasificiranih podataka.“ zamjenjuju se riječima „u roku od 10 godina od njegova nastanka, osim ako drugim zakonom nisu propisani dodatni uvjeti za čuvanje klasificiranih podataka“.

Obrazloženje amandmana II. i III.:

Radi jasnoće izričaja rok je potrebno precizno odrediti jer bi propisivanje iznimaka bez njihova detaljnog obrazloženja omogućilo postupanje suprotno temeljnoj svrsi ovog zakona, napose u vezi s predajom i dostupnošću arhivskog gradiva nastalog do 22. prosinca 1990. Dodatne uvjete može propisivati samo pravni propis iste snage, dakle, zakon.

Amandman IV.

Naslov članka 20. mijenja se i glasi: „*Dostupnost gradiva nastalog do 22. prosinca 1990.*“

Amandman V.

U članku 20. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1.) Javno arhivsko gradivo koje je nastalo do 22. prosinca 1990. godine dostupno je za korištenje bez ograničenja osim gradiva iz članka 18. stavka 4. i stavka 5. ovog Zakona i gradiva propisanog člankom 19. ovog Zakona“.

Obrazloženje amandmana IV. i V.:

Skraćivanjem zakonskog roka s 22. prosinca 1990. prema zakonu koji je trenutno na snazi na 30. svibnja 1990. ograničava se uvid i dostupnost javnog arhivskog gradiva u razdoblju početka procesa prijelaza iz jednostranačkog nedemokratskog sustava u višestranački parlamentarni demokratski poredak.

Amandman VI.

U članku 20. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2.) Osobni podaci osobe koja je do 22. prosinca 1990. obnašala javne dužnosti ili bila pripadnik ili suradnik službi sigurnosti, ili dužnosnik ili zaposlenik nekog tijela i organizacije iz članka 20. a ovog Zakona, ili je surađivala s nekim od tijela i organizacija tako da je sudjelovala u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba, dostupni su bez ograničenja iz stavka 1. ovog članka“.

Obrazloženje:

Svrha ovog amandmana je zadržati dostupnost podataka iz javnog arhivskog gradiva iz postojećeg zakonskog rješenja. Predložena odredba iz prijedloga zakona značajno bi ograničila uvid i postojeću dostupnost u javno arhivsko gradivo budući da otvara mogućnost kumulativne interpretacije po kojoj se ograničenja ne bi odnosila samo na osobe koje su u isto vrijeme bile obnašatelji javne dužnosti, pripadnici ili suradnici službe sigurnosti.

Amandmanom se zbog jasnoće pojam „*služba sigurnosti*“ u jednini zamjenjuje pojmom „*službe sigurnosti*“ u množini budući da je u jugoslavenskom komunističkom sustavu djelovalo više različitih službi državne i vojne sigurnosti.

Sukladno postojećem zakonskom rješenju, pojam „*obnašatelj javne dužnosti, pripadnik ili suradnik službe sigurnosti*“, amandmanom se proširuje na sve dužnosnike i zaposlenike taksativno navedenih tijela i organizacija te na osobe koje su surađivale s nekim od tijela i organizacija tako da su sudjelovale u kršenju ili ograničavanju ljudskih prava i temeljnih sloboda trećih osoba.

Amandman VII.

Dodaje se članak 20. a koji glasi:

„(1.) Stvaratelji i imatelji javnoga arhivskoga gradiva nastalog do 22. prosinca 1990. godine moraju u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog Zakona predati to gradivo nadležnom državnom arhivu, a nadležni državni arhiv obvezan je preuzeti to arhivsko gradivo te ga u roku od 6 mjeseci učiniti dostupnim sukladno odredbama ovog Zakona.“

(2.) Ovim se člankom uređuje dostupnost javnoga arhivskoga gradiva nastalog prije 22. prosinca 1990. djelovanjem:

- 1. saveznih tijela i organizacija bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije na teritoriju tadašnje Socijalističke Republike Hrvatske,*
- 2. Sabora Socijalističke Republike Hrvatske i njegovih domova (vijeća),*
- 3. članova Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz Socijalističke Republike Hrvatske,*
- 4. delegacije Sabora u Vijeću republika i pokrajina Skupštine Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije,*
- 5. Predsjedništva Socijalističke Republike Hrvatske,*

6. *Savjeta Republike,*
7. *Izvršnog vijeća Sabora Socijalističke Republike Hrvatske,*
8. *republičkih sekretarijata i komiteta,*
9. *republičkih organa uprave i upravnih organizacija,*
10. *republičkih savjeta,*
11. *Vrhovnog suda Hrvatske,*
12. *Ustavnog suda Hrvatske,*
13. *redovnih sudova i sudova udruženog rada,*
14. *javnog tužilaštva,*
15. *javnog pravobranilaštva,*
16. *pravobranioaca samoupravljanja i*
17. *Komiteta za općenarodnu obranu i društvenu samozaštitu,*
18. *Pete vojne oblasti Jugoslavenske narodne armije,*
19. *Vojnopomorske oblasti Jugoslavenske narodne armije,*
20. *Vojnog suda u Zagrebu,*
21. *Teritorijalne obrane i civilne zaštite,*
22. *Narodne banke Hrvatske,*
23. *Udružene banke Hrvatske,*
24. *Saveznog deviznog inspektorata, Odjel u Zagrebu,*
25. *Službe društvenog knjigovodstva Socijalističke Republike Hrvatske,*
26. *Republičkog fonda za razvoj privredno nedovoljno razvijenih krajeva,*
27. *komisija za ispitivanje porijekla imovine prvog i drugog stupnja,*
28. *republičkih samoupravnih interesnih zajednica i udruženih samoupravnih interesnih zajednica,*
29. *međunarodnih i međurepubličkih tijela i organizacija u kojima je sudjelovala Socijalistička Republika Hrvatska,*
30. *skupština i izvršnih tijela (organa) općina, gradskih zajednica općina i zajednica općina,*
31. *bivših društveno-političkih organizacija, uključujući pravne prednike i pravne sljednike navedenih tijela i organizacija kao i njihove stručne službe.“*

Obrazloženje:

Predaja javnog arhivskog gradiva u razumnom roku navedenom amandmanom preduvjet je za dostupnost tog istog gradiva. Bez propisivanja roka za predaju i preuzimanje javnog arhivskog gradiva svrha zakonskog prijedloga opisana u članku 2. ovog zakona postaje neostvariva i bespredmetna. Svrha taksativnog navođenja tijela i organizacija iz postojećeg zakona jest pojam „obnašatelj javne dužnosti, pripadnik ili suradnik službe sigurnosti“ iz

zakonskog prijedloga proširiti na sve dužnosnike i zaposlenike tih istih tijela i organizacija. Predloženi amandman je sastavni dio postojećeg zakonskog rješenja.

Amandman VIII.

U članku 21. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3.) Korištenje arhivskoga gradiva i obavijesnih pomagala u arhivima je besplatno. Za izradu ovjerovljenih preslika koje ovjerava arhiv, običnih preslika ili za korištenje posebne tehničke opreme arhiva arhivu se plaća naknada koja ne može biti veća od iznosa materijalnih troškova arhiva potrebnih za izradu ovjerovljenih preslika, običnih preslika ili korištenja posebne tehničke opreme.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

(4.) Korisnicima je dopušteno samostalno umnažanje zapisa arhivskog gradiva vlastitim priručnim tehničkim sredstvima, za osobne potrebe, bez plaćanja naknade“.

Postojeći stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Objasnenje:

Svrha ovog amandmana je korištenje arhivskog gradiva omogućiti svim zainteresiranim građanima što bi se uvođenjem naknada bez jasno propisanih uvjeta značajno ograničilo. Predloženi amandman je sastavni dio postojećeg zakonskog rješenja.

predsjednik Kluba
Neovisni za Hrvatsku
Dr. sc. Zlatko Hasanbegović

